

ŽELEZAR

GLASILO DELOVNEGA
KOLEKTIVA ŽELEZARNE
J E S E N I C E

JESENICE, 10. AVGUSTA 1963 ŠTEVILKA 32/V.

7. redna seja upravnega odbora

V nedeljo, 25. VIII. bomo delali za Skopje

V četrtek, 1. avgusta, je bila 7. redna seja UO železarne. Med drugim so člani UO obravnavali tudi predlog gospodarske komisije o likvidaciji znižanja oziroma zvišanja stroškov v letu 1962, in sicer tako, da se obratom, ki so dosegli zniževanje stroškov, izplača odgovarjajoči del udeležbe po pravilniku o nagrajevanju, obratom s povečanimi stroški zaradi izjemnega položaja v letu 1962 pa penalizira samo v takšni višini od obračunanega zneska penalov, da bo pokrita udeležba tistih obratov, ki so dosegli znižanje. Ta predlog mora potrditi še CDS.

Upravni odbor je sprejel poslovno poročilo za prvo polletje skupaj s pripombami in zaključki gospodarske komisije s priporočilom, da to poročilo dobijo in obravnavajo vse ekonomske enote.

Člani UO so se seznanili tudi s problematiko nagrajevanja, ki se nanaša predvsem na osnutek sklepov 18. rednega zasedanja CDS in na tekoče probleme.

Tudi predlog plansko-ekonomskega oddelka glede nagrajevanja in spremembe normativa ter formiranja osebnega dohodka za strojnike na Javorniku je UO v celoti potrdil in ga s priporočilom odstopil preko komisije za organizacijo v potrditev CDS. Tudi predlog o linearnem povečanju dnevnic je UO odobril ter ga bo predlagal CDS v potrditev preko komisije za nagrajevanje.

Na tej seji UO je poročal glavni direktor o položaju

martinarne. Upravni odbor se je s poročilom strinjal kot tudi, da je treba to vprašanje obravnavati na prihodnji seji kot posebno točko, ko bodo zbrani vsi podatki oziroma analize. Upravni odbor je tudi priporočil vsem ekonomskim enotam, da dniko, namenjeno prizadetim prebivalcem mesta Skopje, naredimo 25. avgusta letos.

Na koncu je UO obravnaval tudi več prošenj kot tudi predračun stroškov preventivnega dela obratne ambulante za leto 1963, s katerim se strinja in ga je odstopil HTV komisiji, da ga predloži CDS.

Plavžarjem je v juliju uspel o znižati porabo koksa

Na dnevnem redu 21. zasedanja CDS bo tudi problemati ka štirilzemskega obratovanja v jeklarni

Žveplena kislina - kritična surovina

Z industrializacijo naše države se je proizvodnja žveplene kisline sicer štirikratno povečala, istočasno pa so na-

raščale tudi potrebe, tako da je prišlo do resnih težav v preskrbi.

Skupna proizvodnja v letu 1963 je bila po planu predvidena v višini 420.000 ton, zaradi remonta v Boru in delno Šabcu pa je znašala realizacija v prvem polletju le 32,9%, kar je težave v preskrbi še povečalo.

Perspektivni razvoj kmetijstva in s tem naraščajoče potrebe po umetnih gnojilih, kakor tudi perspektivni razvoj industrije, kateri služi žveplena kislina za nadaljnjo predelavo pogosto zelo deficitarnih in v splošnem visoko akumulativnih izdelkov, nujno terja, da v SR Sloveniji čimprej zgradimo nove zmogljivosti za proizvodnjo žveplene kisline.

Letna proizvodnja žveplene kisline v Cinkarni Celje, ki je edini proizvajalec v SR Sloveniji, znaša sedaj okrog 24.000 ton komorne žveplene kisline in blizu 20.000 ton kontaktne žveplene kisline, potrebe pa so še sedaj za okrog 15 do 16.000 ton večje.

Ker bo Bor svojo kislino v bodoče porabil sam za proizvodnjo superfosfata, proizvodnjo nove tovarne v Kosovski Mitrovici pa v glavnem Srbija in morda Bosna in ker uvoz zaradi velikih prevoznih stroškov ni rentabilen, potrebe po žvepleni kislini pa v Sloveniji iz leta v leto naraščajo, je dana pobuda za izgradnjo novih

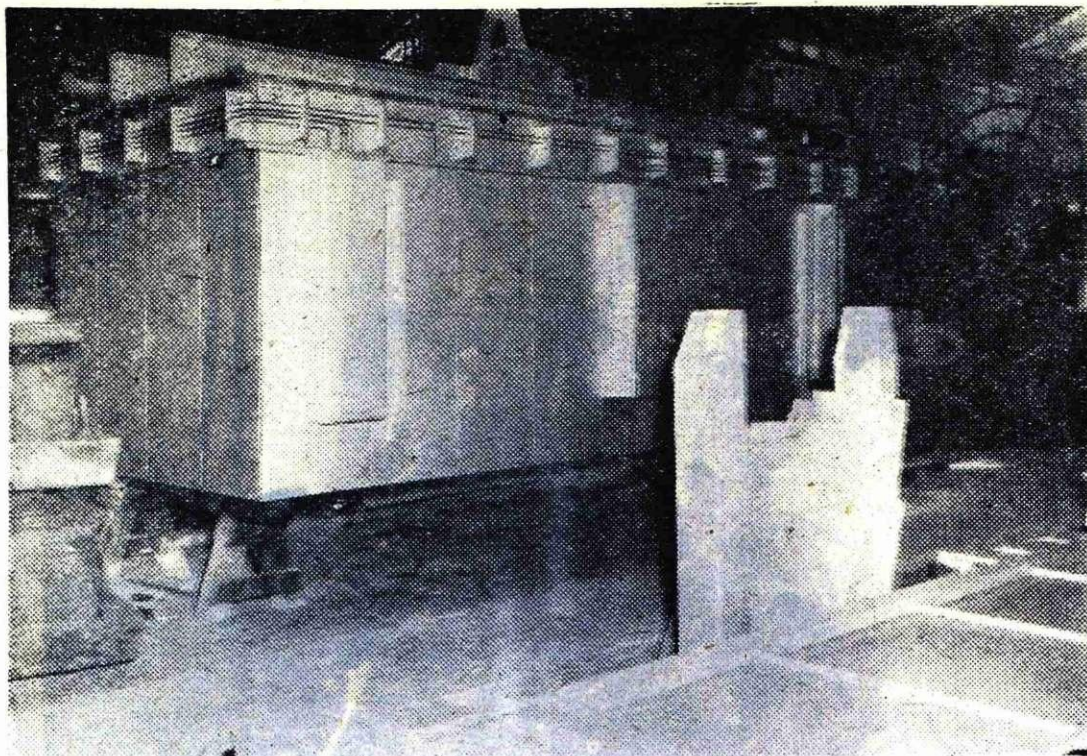
zmogljivosti v Cinkarni Celje za nadaljnji 100.000 ton kontaktne žveplene kisline.

Po investicijskem programu, ki ga je predložila Cinkarna Celje, bi bilo potrebnih 5 milijard 200 milijonov din, od tega 2 milijardi 900 milijonov dinarskih sredstev, ki naj bi jih dala Gospodarska banka in 2 milijardi 300 milijonov deviz, ki jih je že odobrila Jugobanka.

Nastale pa so težave glede odplačilnega roka, ker Cinkarna Celje zaradi nizke akumulativnosti pri proizvodnji žveplene kisline želi doseči 15-letni odplačilni rok, Gospodarska banka pa zahteva 5-letni odplačilni rok, kar je pogojeno s formiranjem sredstev iz obveznic gospodarskih organizacij.

Zato je Gospodarska zbornica v Ljubljani dne 31.7.63 sklicala sestanek vseh zainteresiranih, ki so podrobno pregledali situacijo v perspektivi ter ugotovili, da grozi industriji, ki v svojem proizvodnem procesu potrebuje žvepleno kislino, stagnacija, da povečanje zmogljivosti za predvidenih 100.000 ton ne bo v celoti pokrilo potreb ter bi morali že sedaj misliti na izgradnjo nadaljnjih 100 tisoč ton, ali pa vsaj 50.000 ton, tako da bi celokupna proizvodnja žveplene kisline v Sloveniji znašala 200 do 250.000 t.

Ker Železarna Jesenice uporablja žvepleno kislino v proizvodnji (Nadaljevanje na 8. strani)

V adjustaži tanke pločevine na Iavorniku dela pri gradnji ASEA peči hitro napredujejo. Dela so v zaključni fazi in vgrajujejo merilne naprave.

Operativni načrt v juliju dosežen samo z 91,7 odstotka

Železarna Jesenice je izpolnila operativni načrt v skupni proizvodnji samo z 91,7 %, dočim je načrt blagovne proizvodnje preseгла za 1,1 % (samo za tuje naročnike). Operativnega načrta niso izpolnili v martinarni, na težki progi, srednji in lahki progi, v žični valjarni, hladni valjarni, žičarni, žebeljarni in v elektrodnem oddelku. Celotni primanjkljaj skupne proizvodnje z ozirom na družbeni načrt za 7 mesecev znaša 22.701 tona, od tega samo v martinarni 21.100 ton.

V topilnicah so izpolnili operativni načrt v skupni proizvodnji samo s 86,6 %. Martinarna je zaostala za 21,4 % in to zaradi pomanjkanja delavcev in objektivnih težav. Elektropeč pa je izdelala v sedmih mesecih obratovanja že 835 ton več kot predvideva družbeni načrt, livarna pa okrog 660 ton več. Ostala dva obrata sta delala zadovoljivo.

V valjarnah niso izpolnili operativnega načrta v skupni proizvodnji samo za 0,2 %, dočim so blagovno proizvodnjo prekoračili za 3,6 %. Težka proga je imela 30. julija okvaro na Sack škarnjah in zaradi tega ni izpolnila operativnega načrta. Tudi v tem mesecu so bile težave pri sestavljanju dnevnega programa valjanja in to zaradi občutnega pomanjkanja vložnega materiala (ingotov) po tonaži in asortimentu. Tako je znašala 20. 7. zaloga ingotov samo okrog 4.500 ton in še od te količine je precej neuporabnega materiala, dočim bi morala biti normalna dnevna zaloga 10 do 12.000 ton. Iste težave so se pojavljale v žični valjarni in je žična valjarna obratovala samo od dnevnega vlivljanja gamsov ali dohoda cagljav s težke proge. Pomanjkanje vložnega materiala se je tudi odražalo v valjarni 2400. Srednje in lahke proge so prekoračile vroče valjano proizvodnjo, medtem ko je v adjustaži še ostala medfazna proizvodnja in zaradi te-

ga tudi ni bil izpolnjen operativni načrt. Ostala dva obrata pa sta načrt izpolnila, vendar je bilo občutno pomanjkanje delavcev, predvsem v valjarni 1300.

V predelovalnih obratih so izpolnili operativni načrt skupne proizvodnje samo s 86,4 %. V tej enoti je samo cevarna prekoračila načrt za 10,2 %, istočasno pa so opra-

vili generalni poletni remont. V hladni valjarni so prekoračili načrt v golih hladno valjanih trakovih, medtem ko so načrt bele pločevine izpolnili samo z 32,5 %. Zaradi pomanjkanja delavcev, bolovanja in dopustov je bilo izgubljenih blizu 5000 ur v proizvodnji, v žičarni pa iz istega vzroka blizu 10.000 ur proizvodnje. Tudi v žebeljarni so imeli težave z delavci in delno s pomanjkanjem vložnega materiala za vzmeti. V elektrodnem oddelku bi načrt prekoračili, vendar so neenakomerno prejemale žico v nadaljnjo predelavo. Tudi v tem mesecu je bil izvoz prekoračen za nekaj odstotkov.

EE plavž

V juliju smo dobro delali

V juliju smo dosegli v pogledu proizvodnje v vseh oddelkih EE plavž zadovoljive rezultate. Najboljši uspeh je dosegla aglomeracija, saj je v juliju proizvedla preko 8.000 ton aglomerata. K temu je delno pripomogel remont v juniju, saj so bili zastoji zaradi okvar minimalni. Prav tako je kolektiv uspel z rednim čiščenjem skrajšati zastoje in zelo dobro izkoristiti koledarski čas.

Ker smo imeli dovolj aglomerata, smo lažje pripravili dober vsip za plavža, kar je vplivalo na proizvodnjo surovega železa. Kljub slabemu hodu peči v prvi polovici meseca smo uspešno doknadili primanjkljaj ter planirano količino proizvodnje prekoračili za 146 ton. Tudi kvaliteta proizvedenega grodlja je zelo dobra, saj smo napravili 1. a kvalitete kar 92 %. Poraba vsipnega koksa je tudi pod planirano.

Za tako proizvodnjo na plavžih je moral kolektiv pošteno prijeti za delo. Imeli smo težave tudi v tem, da smo morali zaradi večjih zastojev v jeklarni večkrat spustiti železo v livno polje, kar je že itak veliko vročino še povečalo in povzročilo pečarjem še več dela. Proizvodnja pražilnih peči je bila v pogledu porabe zadovoljiva, vendar ta ne izkazuje to- naže, ker obratujejo samo (Nadaljevanje na 3. strani)

Večjo pozornost kvalitetni izdelavi tanke pločevine

Kolektiv valjarne 1300 je v juliju izpolnil plan vroče valjane pločevine s 104, plan gotove robe pa s 107 %, v pocinkovalnici pa z 99 %. Tudi plan odpreme je bil izpolnjen stoddstotno. V preteklem mesecu so prejeli več reklamacij za pločevino, ki so jo odpremili podjetjem »Kordun« v Karlovcu, »Rade Končar« v Zagrebu ter za pločevino, ki so jo izvozili. Ob teh reklamacijah je treba ponovno opozoriti na kvaliteto proizvodnje, ki je v marsičem odvisna od pazljivosti zaposlenih delavcev, tako na progi, kakor tudi v adjustaži in pocinkovalnici. Na pomanjkljivosti, ki so navedene v reklamacijah že omenjenih podjetij, bi morala biti bolj pozorna tudi tehnična kontrola, ki verjetno ni opazila slabe površine, poškodovanih robov itd. Celoten kolektiv valjarne 1300 si bo moral še bolj prizadevati, da izvoz pocinkane pločevine zaradi slabe kvalitete ali izdelave ne bo ogrožen. To se bo zgodilo le ob vsestranski pozornosti vseh zaposlenih članov kolektiva.

Te dni bodo odpotovali v železarno »Boris Kidrič« v Nikšić za mesec dni trije člani kolektiva valjarne 1300, kjer bodo poučevali kot inštruktorji. Prav tako so te dni iz Škoplja prišli v obrat trije študentje, ki bodo ostali mesec dni ter bodo vključeni v redne posade. Dolžnost vseh članov kolektiva

je, da tovarišem iz Makedonije pomagajo pri njihovem strokovnem izpopolnjevanju.

EE livarne

Individualne norme pomožnim delavcem

Več let so v livarni norme livarjev in kaluparjev individualne. Pri tem se najbolj lepo odraža prizadevnost posameznikov ter nihanje doseženega odstotka norme. Vsak ve, da si tega s svojo prizadevnostjo sam določa.

V popolno nasprotje pa pridemo pri pomožnih delavcih, ker je njihova norma povprečen odstotek norm v livarni. DS EE livarne je o tem razpravljala in ugotovila, da to ni v skladu in bo treba preiti na individualno normiranje dela tudi pri pomožnih delavcih. Na ta način bo njihovo delo bolj pravično plačano, saj bo bolj priden delavec lahko dobil višji odstotek norme, manj marljiv pa razumljivo nižji. S tem bi bil vsak za svoje delo stimuliran, kar bi bilo pravično. Izključeni bi bili primeri, da mora morda pridnejši delati za manj pridnega. Sklep DS livarne o tem problemu pa bo obravnaval še zbor ekonomske enote in dokončno odločil.

Proizvodnja v juliju

Izpolnitev po obratih:

Ekonomska enota	Izpolnitev operativnega plana	
	skup. proizvod.	blag. proizvod.
	v %	
plavž	101,4	—
martinarna	78,6	—
elektropeč	105,2	—
livarne	107,0	43,2
opekarna	105,9	—
TOPILNICE	86,6	43,2
težka proga	95,0	50,4
lahke proge	99,5	100,2
žična valjarna	95,3	171,1
valjarna 2400	106,6	106,9
valjarna 1300	107,4	106,5
jeklovlek	110,2	110,2
VALJARNE	99,8	103,6
hladna valjarna	79,0	78,4
žičarna	84,7	100,1
žebeljarna	83,7	82,8
cevarna	110,2	98,7
elektrod. odd.	96,8	96,3
PREDEL. OBRATI	86,4	90,4
ŽELEZARNA	91,7	101,1

Livarni stresalni stroj!

V proizvodni program livarne je vključena tudi proizvodnja elektrod za plamensko rezanje sive litine. Te elektrode, ki jih izdelujemo v dimenzijah od 4 mm do 10 mm premera, so precej iskane na našem trgu, tako zaradi solidne cene, kot dobre kvalitete.

Vendar nismo še storili vsega, da bi del proizvodnje, ki je še preveč ročno opravljena, mehanizirali.

V pošteb bi prišlo izpraznjenje kalupnih okvirjev po odlitju, kar opravljamo dosedaj dokaj neracionalno. Več okvirjev skupaj obesimo na žerjav, nato pa razbijamo po kalupih, da se pesek iztrese. Delo je fizično naporno, z razbijanjem in tolčenjem pa poškodujemo marsikateri kalupni okvir. Škoda je pri tem precejšnja, ker so taki kalupni okvirji za uporabo na modelni plošči kaluparskega stroja, neuporabni. Da popravila niso poceni, smo se že prepričali. Iz tega razloga bo treba v

livarni to delo vsaj v manjši meri mehanizirati. Če bi imeli stresalni stroj, bi kalupni okvir takoj po odlitju transportirali na rešetko stresalnega stroja, kjer bi pesek že po nekaj sekundah izpadel iz kalupnega okvirja, na rešetki pa bi ostale elektrode in kalupni okvir. Okvir bi tako ostal nepoškodovan in tudi elektrod ne bi bilo mogoče zlomiti.

Pod stresalnim strojem pa bi bil tekoč trak, ki bi vroč pesek prenašal izpod stroja na za to določen prostor, kjer bi ga obnovili in ponovno, z dodatkom novega peska lahko uporabili. Trenutno čakamo obvestilo od UOS, da so ponudbo za nabavo stresalnega stroja prejeli, na kar bo treba preskrbeti sredstva, ki niso prevelika, za nakup. Upamo, da glede na veliko korist, prihranke in prednosti, ki jih bo stroj nudil livarni, sredstva ne bo preveč težko dobiti.

Rado Torkar

V juliju smo dobro delali

(Nadaljevanje z 2 strani) skladno s potrebami plavžev. V juliju smo izvedli tudi remont rudarne na prazilnih pečeh, da bo lahko v času jesenskega deževja dala zadostno količino vložka za plavže. Kolektiv prazilnih peči je ta mesec pokazal izredno delovno zavest pri razkladanju rude ter je vse naloge v zvezi s razkladalnimi roki z uvedbo maršrutnih vlakov stoodstotno izpolnil. Uspeli smo kljub povečanemu dovozu razložiti vse vagonne brez stojnin.

Uspehi v juliju so toliko bolj pomembni, ker je v tem mesecu po navadi največ delavcev na dopustih, zato morajo tisti, ki so na delu, toliko bolj poprijeti.

V juliju smo tudi dokončno uredili pomanjkljivosti na drobilni napravi za mletje apnenca ter je začela poizkusno obratovati. Uspeh mletja je zadovoljiv, vendar moramo izkušnje, ki smo jih pridobili pri odpravljanju pomanjkljivosti pri tej napravi uporabiti vnaprej. Uprava osnovnih sredstev bo morala pri dobaviteljih strojnih naprav zahtevati bolj ažurno reševanje pomanjkljivosti pri dobavljenih strojih. Za odpravo vseh pomanjkljivosti pri tej napravi smo porabili razmeroma veliko časa, skoraj leto dni. Dobavitelji bodo morali bolj resno pristopiti k temu delu in nakazane pomanjkljivosti, posebno če bistveno vplivajo na obratovanje, hitreje odpravljati.

Mletje apnenca je za nas

zelo važno, ker je bil plan aglomeracije za leto 1963 postavljen na osnovi izdelave samohodnega sintra. Zato, ker naprava ni bila v redu, smo izgubili že 7 mesecev proizvodnje samohodnega sintra. Upamo, da bodo opravljeni poskusi zadovoljivi in da bomo začeli že v avgustu z redno proizvodnjo ter tako vsaj delno nadoknadili zamujeno.

Stane Torkar

Ob zaključku tečaja za kurjače plinskih generatorjev so s testi preverili znanje

Zaključen je tečaj za kurjače plinskih generatorjev

Obratovodstvo EE plinskih generatorjev je z oddelkom za izobraževanje odraslih organiziralo strokovni tečaj za kurjače plinskih generatorjev. Program, ki ga je izdelal oddelek za izobraževanje, je poleg strokovnega dela obsegal tudi program o delavskem in družbenem samoupravljanju, požarni preventivi in o varnosti pri delu.

Namen tega tečaja je bil izpopolniti strokovno znanje kurjačev, ki trenutno zasedajo ta delovna mesta, hkrati pa strokovno usposobiti mlajše člane kolektiva s polkvalificiranih delovnih mest, ker bodo odšli starejši v pokoj. Za tečaj se je prijavilo 16 kandidatov, obvezno pa so morali po nalogu obratovodstva obiskovati tečaj vsi kurjači plinskih generatorjev. Tečaj je bil dvakrat tedensko v dopoldanskih in

popoldanskih urah zaradi trizmenskega obratovanja. Na zaključku tečaja so udeleženci dobili skripta predelane snovi.

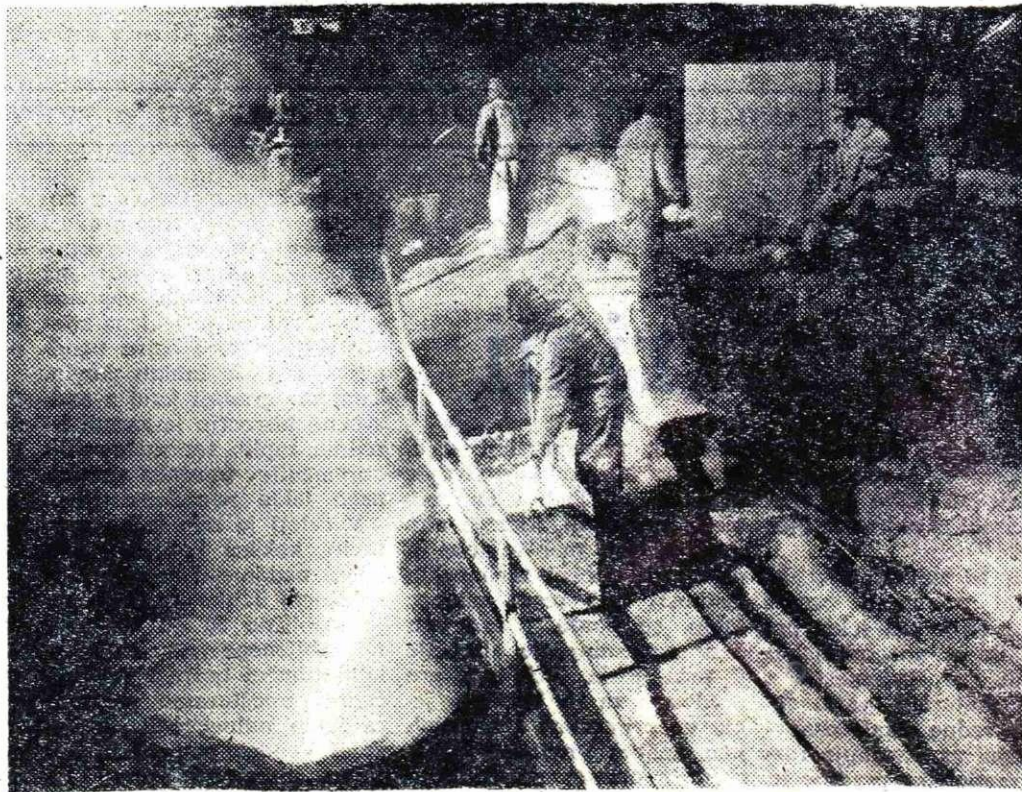
Udeležba ni bila taka kot je predvidevalo obratovodstvo. Že takoj na začetku se je pokazala nezainteresiranost s strani starejših kurjačev in jih je od 15 obiskovalo tečaj povprečno le 5, mlajši delavci pa so bili redni. Ta problem je obratovodstvo posredovalo upravnemu

odboru enote, ki je o njem razpravljala in sklenil, da z namenom izboljšati strokovno znanje, organiziramo vsako leto oziroma preverjamo strokovnost kurjačev na osnovi testiranja.

Znanje udeležencev tečaja za kurjače plinskih generatorjev tokrat nismo ocenjevali s tremi ali petimi vprašanji, ker je smatralo vodstvo obrata in oddelek za izobraževanje, da tak način ne da prave slike strokovnega znanja, ki ga je kandidat dobil na tečaju. Zato se je odločilo za preverjanje strokovnega znanja s testiranjem.

Strokovno snov smo razdelili v dva dela: teoretični in praktični del. Teoretični del testiranja je zajemal tehnologijo vplinjavanja z vsemi najvažnejšimi parametri (temperatura mešanice, temperatura plina, zgorevalna cona itd.), ki imajo vpliv na kvaliteto generatorskega plina. Praktični del pa je vseboval vprašanja, katere operacije mora izvesti kurjač v trenutku izpada električnega toka in katere tri parametre mora nadzorovati, da ne pride do eksplozije v zračnih ali plinskih napeljavah ter ukrepe za ponovno normalno obratovanje. Vsako vprašanje je bilo točkovano z ozirom na specifičnost. Zelo strog je bil kriterij v praktičnem delu testiranja s predpostavko, če kandidat ne odgovori na ta vprašanja pozitivno, ne more zasedeti delovnega mesta kurjača, ker lahko potem zaradi neznanja povzroči gospodarsko škodo in ogroža varnost sodelavcev (eksplozije).

Od 28 kandidatov, ki so se prijavili na testiranje, jih 6 ni izpolnilo pogojev, od teh so trije že več let kurjači. S tem ukrepom, da se testira (Nadaljevanje na 8. strani)

Uspehi pri proizvodnji v EE visoke peči so bili v juliju zelo dobri. Najboljši uspeh so dosegli v aglomeraciji, izdelali so preko 8.000 ton aglomerata

Solidarnost s ponesrečenci

Pomagamo vsi brez izjeme

Ceprav je od tistega jutra, ko je Skopje doletela velika nesreča, minilo že več kot deset dni, še vedno z velikim sočustvovanjem v časopisju, po radiu in televiziji zasledujemo poročila o reševanju ponesrečencev ter o pomoči, ki prihaja iz vseh krajev naše domovine in iz inozemstva.

Tudi Jeseničani nismo hoteli biti med zadnjimi. Že po prvih poročilih o katastrofalnem potresu v glavnem mestu socialistične republike Makedonije je bil pri občinski skupščini ustanovljen sedemnajstčlanski štab za pomoč Skopju. Pri omenjenem štabu so bile imenovane komisije za organizacijo krvodajalske akcije, komisija za organizacijo zbiranja sredstev po delovnih kolektivih, zavodih in ustanovah, komisija za organizacijo obveščanja in zbiranja podatkov ter komisija za organizacijo zbiranja materiala in drugih uslug.

Že na prvi seji je štab občinske skupščine za organizacijo pomoči izdal priporočilo vsem kolektivom na območju občine, da z zbiranjem pomoči pokažejo solidarnost s prebivalci Skopja, ki so ob katastrofalnem potresu izgubili svoje imetje ter v pičlih 15 sekundah preživeli morda najtežje trenutke v svojem življenju. Priporočilo štaba je na področju naše občine naletelo na veliko razumevanje in že v prvih dneh so začela prihajati obvestila o denarni in materialni pomoči za prebivalce Skopja.

Na Jesenicah je vse pripravljeno. Tako so nam povedali člani štaba za zbiranje pomoči. Če bo treba izvesti krvodajalsko akcijo, ne bomo imeli težav, saj je že prijavljenih 420 krvodajalcev njihovo število pa je vsak dan večje. V Planini pod Golico, kjer imajo taborniki svoj dom, je prav tako vse pripravljeno za sprejem dvajsetih otrok iz porušenega Skopja.

Pri občinskem štabu so se oglasili tudi inozemci, ki so prispevali svoj delež z zdravili in drugim materialom. Vse to pomeni, da se prebivalci naše občine zavedajo velikega pomena pomoči, ki jo prav v teh dneh potrebujejo prebivalci Skopja. Med nami ni ljudi, ki bi imeli pomisleke in vsak, kdor le more, pomaga po svojih močeh prebivalcem bratske republike Makedonije, ki so ob katastrofalnem potresu bili občutno prizadeti. Na področju naše občine so tudi številne kulturno-prosvetne in športne organizacije, ki so obvestile štab za zbiranje pomoči Skopju, da bodo izkupiček prireditev namenile ponesrečencem v Skopju. Med prvimi so bili spet

Po podatkih štaba za pomoč ponesrečencem v Skopju je bilo do 2. avgusta na področju naše občine zbranih in nakazanih na ustrezen tekoči račun pri NB 25.708.495 dinarjev. Predvidevalo pa da bo v celoti zbranih okrog 35 milijonov dinarjev.

V današnji številki tudi objavljamo seznam podjetij, ustanov ter posameznikov, ki so takoj po nesreči v Skopju prispevali denarna sredstva za pomoč prebivalcem Skopja. Poleg teh podjetij in ustanov pa je treba omeniti še Zavod za zaposlovanje invalidnih in drugih oseb iz obrata Mojstrana, ki je dal na razpolago 10.000 komadov vijakov za salonitne plošče v vrednosti 200.000 dinarjev. Obrtno podjetje »Cokla« z Blejske Dobrave

člani DPD Svoboda »Tone Čufar« Jesenice, ki so v ta namen namenili izkupiček devetih predstav svojih sekcij.

Svojo pripravljenost, da pomagajo Skopju, so pokazali tudi prebivalci Hrušice, kjer akcija za zbiranje pomoči zelo dobro poteka. Tudi DPD Svoboda na Hrušici je namenila izkupiček prireditev za pomoč Skopju. Te dni je bila na Jesenicah velika prireditev pod naslovom »Kosmet poje in pleše«, ki jo je organiziral občinski svet Svobod in prosvetnih društev. Prireditev je bila leno obiskana, dohodek pa so namenili ponesrečencem v Skopju.

Po podatkih štaba za pomoč ponesrečencem v Skopju je bilo do 2. avgusta na področju naše občine zbranih in nakazanih na ustrezen tekoči račun pri NB 25.708.495 dinarjev. Predvidevalo pa da bo v celoti zbranih okrog 35 milijonov dinarjev.

V današnji številki tudi objavljamo seznam podjetij, ustanov ter posameznikov, ki so takoj po nesreči v Skopju prispevali denarna sredstva za pomoč prebivalcem Skopja. Poleg teh podjetij in ustanov pa je treba omeniti še Zavod za zaposlovanje invalidnih in drugih oseb iz obrata Mojstrana, ki je dal na razpolago 10.000 komadov vijakov za salonitne plošče v vrednosti 200.000 dinarjev. Obrtno podjetje »Cokla« z Blejske Dobrave

pa je darovalo 100 parov delovnih čevljev v vrednosti 300.000 dinarjev ter odpisalo dolg tovarni stekla v Skopju v višini 117.000 dinarjev. V naši občini menda ni podjetja in ustanove, kjer kolektiv ne bi daroval enodnevnega zaslužka kot prispevek za prebivalce porušenega Skopja. To je nekaj podatkov, ki kažejo visoko in človekoljubno ter humano zavest prebivalcev jeseniške komune, ki z največjo požrtvovalnostjo sodelujejo pri zbiranju prepotrebne pomoči ljudem, ki so ostali brez domov in ki so v tako kratkem času morda izgubili tudi drage svojce. Več o nadaljnjem zbiranju pomoči porušenemu Skopju bomo poročali v naših prihodnjih številkah.

Avtogerski varilci in rezalci so se vrnili

Poročali smo že, da je v porušeno Skopje odpotovala skupina avtogenskih rezalcev in varilcev naše železarne. Člani ekipe so pomagali pri odstraanje ruševin pri domu JNA, pomagali pa so tudi pri zavarovanju pivovarne Skopje, ki je lahko nemoteno obratovala. Člani ekipe so sestavljali Miha Pogačnik, varilec iz konjacijske delavnice kot vodja, Franc Šteblaj, instalater Lov Sodja, instalater Dušan Škrjanc, instalater Frar Šmid, varilec ter Peter Edič, Stanko Belc, mojtažnega oddelka ter Marjan Pogačar iz haničr delavnice so odpotovali v Skopje v nedeljo 28. julija ob 14. uri z vso potrebno opremo in hrano. Vožnja z Jesenic do Skopja je bila zaporna in je trajala 26 ur. Po prihodu v Skopje so člani naše ekipe javili štabu za reševanje ruševin, da jih je razporedil na odredena dela, tak da so že naslednje jutro začeli z rednim delom. Med svojim bivanjem v Skopju so videli velik pretresljivih prizorov ter ruševine, ki so stale o lepega mesta Skopja. Za svoje požrtvovalno delo so bili člani naše ekipe pohvaljeni od predstavnike mestne skupščine Skopje ter podpredstavnika I. vršnega sveta SRS.

Reportažo o vtisih članov naše ekipe Skopje ter ustrezno slikovno gradivo bomo objavili v prihodnji številki »Železarja«.

Ansambl »Kosmet« tudi

Svet Svobod in prosvetnih društev, ki je organiziral v minuli sezoni vrsto gostovanj tujih ansamblov in s tem obogatil jeseniško koncertno sezono, je povabil na Jesenice tudi narodni folklorni zbor iz Prištine, ki je gostoval v minulem tednu po Sloveniji. Za prireditev, ki je bila v sredo zvečer v Čufarjevem gledališču je vladalo toliko večje zanimanje, ker je bil čisti dohodek namenjen Skopju. Občinstvo, ki je napolnilo dvorano je z velikim zanimanjem spremljalo nastopajoče, ki so v spro-

ščenem ritmu glasbe in ljudskega plesa predstavili narodno in zgodovinsko izročilo Kosmeta. Večer pod naslovom »Kosmet poje in pleše« je bil za vse novo in zanimivo odkritje narodne kulture Kosmeta. Plesalci, pevci solisti, zbor in oba orkestra so bili deležni za zelo kvalitetno izvajane plesne in pevske točke izrednega navdušenja. Različne plesne z bogato koreografsko obdelavo in izrazno pristnostjo v pestrih in bogatih narodnih nošah, pa tudi lirčno skrivnostne in ljubavne pesmi so

navduševale, je bil urni program kratkega študentskega orkestra iz Prištine, ki ni bil vokalni zbor, ampak instrumentalni orkester. Vanske ansamble plesa in pesni turnejo po Jugoslaviji in njajo jugoslovansko stvarstvo s kulturno dedščino Kosmeta in njegove ginalni in zavzo kvni izvedbi. Zanimivo niški užitek nepo- doživeti se zahval- stom pri odpru

TEHNIČNE ZANIMIVOSTI • TEHNIČNE ZANIMIVOSTI • TEHNIČNE ZANIMIVOSTI • TEHNIČNE ZANIMIVOSTI •

Jeklo v tekmi z ostalimi materiali

V današnjem razgibanem gospodarstvu in visoko razviti tehniki, kjer tekmujejo med seboj materiali z različnimi lastnostmi, praktično ne morejo obstajati ostre meje med možnostmi uporabe posameznih materialov. Umetne mase nadomestujejo tekstil, jeklo izpodriva druge kovine in obratno pogosto nadomestuje aluminij jeklo. Izreden razvoj industrije sintetičnih umetnih mas in lahkih kovin je povzročil, da se je precej razširilo mnenje o nastopu dobe,

ko bodo umetne mase in aluminij postopoma vedno bolj nadomestovali jeklo pri njegovi uporabi v najrazličnejše namene.

Vendar ta zunanji vtis, ki je nastal predvsem zaradi tega, ker se je del jekla pri kuhinjskih in gospodinjskih napravah res nadomestil z drugimi materiali, vara. Jeklo je še vedno ostalo osnovni material za izvajanje različne investicijske gradnje in industrijske namene, kajti 70 odst. jekla je uporabljeno pri gradnji mostov, visokih

poslopij, transportnih sredstev, raznih velikih strojev in podobno. Tudi v avtomobilski industriji, kjer je aluminij zaradi manjše teže in nekaterih dobrih mehanskih lastnosti zelo resen tekmecek jeklu, se opaža v zadnjem času izpreminjanje situacije v prid jekla. Pri tem gre predvsem za to, ker ima jeklo v primerjavi z aluminijem znatne prednosti predvsem z ozirom na elastični modul, ki je merilo za konstruktivno stabilnost.

Zelo važno dejstvo pri iz-

biri uporabe materiala v določene namene pri gradnji lažjih objektov je tudi gospodarnost. Zadnji razvoj pri gradnji železniških vagonov je pokazal, da je jeklena konstrukcija v tem oziru ugodnejša kot iz lahkih kovin.

Tudi pri gradnji letal z nadzvočno hitrostjo je zaradi izrednih toplih ter mehanskih obremenitev uporaba specialnega jekla nenadomestljiva.

V celoti je zelo težko ugotoviti, kakšne količine jekla lahko nadomesti aluminij. V splošnem lahko cenimo, da je približno 50 do 60 odst. uporabljenega aluminija v konkurenčni borbi z jeklom, čeprav upoštevamo pri tem za jeklo najneugodnejše pogoje. Vendar pomeni ta količina aluminija komaj 1,5 odst. celotne porabe jekla.

Poleg aluminija so najvažnejši konkurenti jeklu različ-

ne umetne mase, ki pa tudi ne morejo v znatnejši meri ogroziti uporabo jekla. Po približnih cenitvah lahko nadomestijo umetne mase jeklo v skupni količini 0,5 do 1,0 odst. njegove porabe.

Skupno ocenjujejo pri sedanjem stanju, da lahko nadomestijo tako kovine kakor tudi umetne mase komaj 3 do 4 odst. celotne potrebne količine jekla. Pri tem pa je važno, da ti materiali ne nastopajo vedno kot konkurenti jeklu, temveč tudi v tem smislu, da uporabo jekla dopolnjujejo. Kot primer takšnega dopolnjevanja lahko omenimo pločevino, platirano z umetno maso.

Iz vsega tega je razvidno, da bo po vsej verjetnosti ostalo jeklo še dolgo časa material, na katerem bazira večji del industrije ter narodnega gospodarstva sploh.

Vsi č

Ti, ko katalen hudsledic svoj žal ureši. Po pa s vedn daro jim Kmoomo načmaga vrst ez ne vse, ki s želerovati nijodaj n kasdo 15 vodi žimo ja bka ču ga la.

Iščemo podatke

Prvi prispevki za ponesrečence

Do 2. avgusta so za ponesrečence v Skopju prispevala prispevke v denarju naslednja podjetja ter ustanove, kolektivi v obliki enodnevnega zaslužka ter posamezniki.

Komunalni zavod za socialno zavarovanje Jesenice 213.083 din, hotel »Erika« Kranjska gora 10.000 din, uprava športnih igrišč in objektov Jesenice 100.000 din, Kovinoservis Jesenice 50.000 din, Milica Djurković, Zirovnica — 2.500 din, Boris Djurković, Komunalna banka Jesenice — 2.500 din, Kompas Jesenice 9000 din, Zavod za stanovanjsko in komunalno izgradnjo 20.113 din, Dimnikarstvo Jesenice 65.000 din, Gorenjka Jesenice 10.000 din, Bolnišnica Jesenice 250.000 din, Glasbena šola Jesenice 15.000 din, Železarna Jesenice 20 milijonov, Osnovna šola Kranjska gora 32.950 din, Zavod za zaposlovanje delavcev Jesenice 156.832 din,

»Rožca« Jesenice 140.000 din, Universal Jesenice 200.000 din, Komunalna banka Jesenice 900.000, Delavska univerza Jesenice 22.374 din, Gimnazija Jesenice 61.208 din, Otroški vrtec »Julke Pibernikove« 10.500 din, Parne pekarnice Jesenice 41.104 din, Kmetijska zadruga Jesenice 200.000 din, Vodovod Jesenice 50.000 din, ObLO Jesenice 32.440 din, Carinarnice Jesenice 429.599 din, finančni načrt državne uprave ObLO Jesenice 495.212 din, Občinski stanovanjski sklad Jesenice 7454 din, Stanovanjska skupnost Podmežaklja 12.423 din, Občinski komite ZKS 26.716 din, Anton Zavodnik in Jože Kos 6000 din, Naravno zdravilišče S. Marinkovič 12.295 din, Socialno zdravstveni dom Jesenice 24.769 din, Kolonija slovenskih otrok iz Trsta in Gorice 6418 din, Podmladek RK Zirovnica 129.059 din, Žičnica Vitranc 8500 din, Bolnišnica Jesenice 555.672 din, Zavarovalnica Jesenice 300.000 din, Narodno zdravilišče Mojstrana 16.074 din, Svet Svobode in prosvetnih društev občine Jesenice 54.000 din, Občinski sindikalni svet 17.902 din, Elektrarna Moste Zirovnica 300.000 din, Delikatesa Jesenice 70.000 din, Elektro Zirovnica 400.000 din, Planinsko društvo Jesenice 25.000 din, Intertrans Globus 26.407 din, Služba družbenega knjigovodstva pri Narodni banki 95.391 din, Ob zaključku redakcije današnje številke smo zvedeli, da se je pri štabu za pomoč ponesrečencem v Skopju oglasil tudi vodja slovenskih tabornikov v Italiji — rod modrega vala, ki taborijo v Završnici. Ta je obvestil štab, da so taborniki zbrali za pomoč Skopju 28.000 din in 2200 italijanskih lir.

V tehničnem muzeju železarne je zbrano že precejšnje število fotografij izpred vojne in iz obdobja narodnoosvobodilne borbe.

Nekaj posnetkov ni dokumentiranih. Zato v »Železarju« začnemo poseben kotiček pod naslovom »Iščemo podatke«, kjer bomo objavljali take fotografije ali dokumente. Prosimo vse, ki so jim posnetki poznani, da sporočijo tehničnemu muzeju železarne naslednje podatke:

kraj in čas posnetka, kdo je avtor, priimek, ime in ilegalno ime osebe in kraj, kjer ta oseba živi ali če je umrla, od kod je doma

Podatki naj vsebujejo tudi, ob kakšni priliki je bil posnetek narejen.

Vsem, ki nam bodo nudili pomoč, se že vnaprej tovariško zahvaljujemo.

V tej številki objavljamo prvo fotografijo (menda je to Jeseniško-bohinjski odred). Kdor bi o tej fotografiji vedel kaj več, naj to sporoči tehničnemu muzeju.

Istčasno prosimo tovariše, ki imajo še razno dokumentarno gradivo tako izpred vojne kakor iz časa NOB, da nam to gradivo čimprej odstopijo. Ker dopolnjujemo muzej, nam je to gradivo nujno potrebno.

Tehnični muzej ZJ

Id na Jesenicah

ale, če bil dvo-gram kratke. Clatske društva Rak, nani orkester iz zborov ter nakest društva Ste-teranjski solisti iz tvorij nad 80 član-imbela, se je uvr-najše jugoslo-nsam narodnega pesni letošnjo o Julaviji sezna-ugoslovske ljud-kulturo dediščino in boje v ori-zavzo kvaliteti. Zanimivo umet-itek nepozabno se zahvalil go-odpovedu pred-

sednik občinskega sveta za prosveto in kulturo tov. France Zvan, ki je poudaril važnost spoznavanja življenja in starih običajev šiptarjev in drugih prebivalcev Kosova in Metohije ter važnost kulturnega sodelovanja Kosmeta z ostalimi republikami naše države. S polnoštevilno udeležbo na nepozabnem večeru so pokazali Jeseničani solidarnost do skopskih ponesrečencev in do folklorne zbor iz Prištine, ki je nastopil tudi na Bledu, v Bohinju, v Tolminu in v Ljubljani in bo daroval velik del izkupička celotne turneje za ponesrečence v Skopju.

Vsi članom kolektiva

Taj, ko so naši sodelavci zvedeli za katastrofen potres v Skopju in za njegove posledice, so množično hoteli darovati svoj del. Žal takrat te svoje želje niso mogli uresničiti. Potrebe po krvi za ponesrečence pa so vedno velike in kri, ki jim jo bomo darovali, jim bo morda rešila življenje. — Kmalom imeli možnost jim tudi na ta način pomagati. Da pa bi lahko vsi prišli na vrsto brez nepotrebnega čakanja, pozivamo vse, ki so se že prijavili in tiste, ki so želeli darovati kri, pa je niso mogli, da izpolnijo naš natisnjeno prijavnico ter jo najkasneje do 15. avgusta oddajo svojemu delovodji.

Dajmo tudi s krvodajalsko akcijo svoja bratstva do bratskega makedonskega naroda.

Imeli smo nad 3000 gledalcev

Turistično društvo v Lescah je povabilo na Šobčev bazar, ki ga obiskuje ob nedeljah tudi do 10.000 domačih in tujih turistov, ansambel narodnih plesov in komorni zbor Svobode Jesenice. Večer jugoslovanskih narodnih plesov in slovenskih narodnih pesmi so priredili jeseniški svobodaši pred več kot 3000 gledalci oziroma poslušalci v nedeljo zvečer.

Izvajanje posameznih narodnih plesov ob zvokih in-

strumentalnega seksteta, pe-stre noše in melodije sloven-skih narodnih pesmi so po-sebno navdušile tujce. Gosto-vanje jeseniških svobodašev na Šobčevem bazarju dokazu-

je, da tujim turistom še ved-no ne znamo nuditi dovolj kulturnih vrednosti sloven-skega in jugoslovanskih naro-dov.

P. U.

OBVESTILO

Turistična agencija »Izletnik« Jesenice prireja v avgustu enodnevne izlete po Slovenski Koroški in na Grossglockner. Za omenjene izlete lahko uporabite tudi stalne propustnice.

V sodelovanju z AMD pa prirejamo tridnevno potovanje z lastnimi vozili po Avstriji in Italiji. Informacije lahko dobite v poslovalnici.

Sindikalne podružnice v železarni obveščamo, da so tudi v septembru predvideni razni izleti.

Sredi poletja gledališka predstava

Dramska družina Svobode Hruščani je naštudirala v po-častitev krajevnega praznika navdušeno na-veseloligro »Če se ženski jezik ne suče«. Ker so bile zaradi skopske katastrofe vse prire-ditve v dneh 27. in 28. julija odpovedane, so uprizorili vrli Hruščani naštudirano veselo-igro v nedeljo zvečer in na-menili čisti dohodek pone-

srečencem Skopja. Hruščani, ki so napolnili dvorano, so nastopajoče navdušeno na-grajevali. Izvajalci zaslužijo toliko večje priznanje, ker so naštudirali igro v poletnem času. Zahtevno igro je zelo dobro režiral Janko Veber in gre njemu kot vsem nastopa-jočim vse priznanje.

P. U.

PRIJAVNICA ZA KRVODAJALSKO AKCIJO

IME IN PRIIMEK

OBRAT

Izpolni in oddaj svojemu delovodji najpozneje do 15. avgusta. Pomagajmo ponesrečencem v Skopju!

Delovnemu človeku je treba omogočiti vsakodnevno rekreacijo

Vsa leta po vojni so delovni kolektivi v Jugoslaviji z željo, da bi omogočili oddih svojim delavcem, gradili počitniške postojanke daleč od industrijskih središč in bivališč. Tudi železarna ima svoje lastne počitniške postojanke v Crikvenici in Kaštel Lukšiču.

Kakor je dobro za podjetje, da ima svoje lastne počitniške domove na morju ali v planinah, namenjene za dopust svojih članov, je po drugi strani tudi slabo, ker so neredko taki objekti malo izkoriščani. Objekte, postavljene daleč od stalnega bivališča delavcev, lahko izkoristimo le za letni oddih. Delavci pa imajo povprečno le 20 dni dopusta letno, v naših počitniških domovih pa lahko preživijo v najboljšem primeru 12 dni na letovanju in še to ne vsako leto. Preostali prosti čas preživijo delovni ljudje večinoma v bližini kraja, kjer stanujejo.

Na leto imamo 52 nedelj, 8 do 10 državnih praznikov, s skrajšanim 42-urnim delovnim tednom, ki ga predvideva nova ustava, pa se bo število prostih dni na leto še povečalo.

Če seštejemo vse proste dni v letu, je tega prostega časa za več kot dva meseca. Pri tem nismo upoštevali vsakodnevnega prostega časa, temveč samo prosti čas ob koncu tedna in za praznike.

Mnoga industrijska središča in velika mesta so že začela graditi objekte in naprave za aktiven, vsakodnevni in tedenski počitek. V neposredni bližini so zgradili tako imenovane rekreacijske centre izven mestnega vrveža, dima in industrijskih plinov, pa vendar v taki smeri in oddaljenosti, da so po-

vezani z mestom s hitrim in primernim prometom.

Lokacije so izbrane tako, da je dovolj sonca, vode, čistega zraka in terenov, primernih za najrazličnejše gibalne aktivnosti na suhem, v vodi in na snegu. V takem centru, ki je preprosto in funkcionalno urejen, je poskrbljeno za aktiven počitek delavčeve družine, za odrasle in otroke, za moške in ženske, za starejše in mlajše ljudi. Za najrazličnejše rekreativne interese od tistih, ki se pojavljajo najbolj množično (sprehodi, izleti, plavanje, sankanje, smučanje), do specifičnih kot so različne igre z žogo, balinanje, kegljanje, atletika in podobno. Razumljivo je, da v takem centru ne manjkajo prostori za taborjenje, parkiranje in gostinski objekti.

Pred leti zgrajeni rekreacijski centri v Košutnjaku v Beogradu, v Tivoliju v Ljubljani in drugje nimajo več visokih ograj, ki bi preprečevale dostop vsakomur, ki si je zaželel aktivnega odmoru v naravi. V Košutnjaku si lahko v posebnih servisih ljudje izposodijo rekvizite za rekreativno udejstvovanje, razmišljajo pa tudi o tem, da bi nastavili posebne strokovne delavce — animatorje — voditelje rekreacije, katerih naloga bi bila pomagati odkriti ljudem skrivnosti v tistih oblikah

rekreacije, v katerih želijo biti bolj doma.

Takih centrov sicer v Jugoslaviji še nimamo veliko, toda že obstoječi so opravičili vsa pričakovanja. Rezultati prikazujejo veliko vrednost teh objektov, ker so tako ustvarjeni materialni pogoji za pogostejši obisk narave.

Pomanjkanje kulturno-zabavnega življenja na Jesenicah in zaprašeno ozračje polno dima in plinov v jeseniški kotlini so vzrok, da že več let nazaj opozarjajo družbeni in zdravstveni delavci na akuten problem vsakodnevnega aktivnega počitka, saj ni slučajno, da imamo izmed vseh bolezni na Jesenicah največ obolenj dihalnih organov.

Če smo na Jesenicah glede organizacije dopustov na morju že nekaj storili, smo glede organizacije tedenskega in dnevnega počitka skoraj povsem na začetku poti.

Organizirati na Jesenicah tedenski odmor izven jeseniškega dima in ropota in da bo hkrati dostopen vsaki delavski družini, predstavlja resen problem, vendar pa zopet ne teko velikega, da ga z zavestno akcijo vseh družbenih činiteljev ne bi mogli rešiti.

V zadnjem času resneje razmišljamo o možnostih gradnje rekreacijskega centra v bližini Jesenic. Tudi komisija za družbeni standard pri CDS Železarne Jesenice je veliko pozornosti posvetila tem problemom, ker je železarna zainteresirana, da se delavci v prostem času na koristen in zdrav način odpočijejo. Tako želi-

mo preprečiti še večje tehnične, ekonomske, socialne in zdravstvene probleme, ki najpogosteje izvirajo prav iz neustreznega počitka z ozrom na težko delo v železarni.

Če bi nam uspelo v bližini bivališč naših delavcev postaviti preproste in funkcionalne objekte za rekreacijo in najti ustrezne rešitve, ki bi odgovarjale potrebam povprečne družine jeseniškega železarja, potem nam za take naprave ne bi smelo biti žal niti sredstev niti naporov. Sredstva, naložena v tak objekt družbenega standarda, ne smemo smatrati tako kot kapitalisti, to je kot čisto izgubo namreč. Čas bi že bil, da uvidimo, da so tudi sredstva, vložena v te namene, prave gospodarske naložbe.

Ko razmišljamo o rekreacijskem centru v bližini Jesenic, ne bi bilo prav, da bi kar po občutku dajali prednost tej ali oni lokaciji. Menimo, da naj bi se za obliko centra in lokacijo odločili šele na osnovi ustreznih študij, pri katerih bi upoštevali predvsem rekreativne potrebe in interese, tradicijo kraja in navade, količino prostega časa, prirodne karakteristike posameznih lokacij, prav posebno pa še naš cilj: tedensko rekreacijo delavske družine. Če ne bomo upoštevali teh podatkov z

dovolj posluha, se nam prav lahko zgodi prav tisto, kar si najmanj želimo in sicer, da bomo zgradili nov objekt, ki bo bodisi slabo ali pa nepravilno izkoriščen, ker vanj ne bo prav tistih ljudi, za katere smo v prvi vrsti namenili sredstva in ki so rekreacije najbolj potrebni — delavci iz osnovne proizvodnje in njihove družine.

V neposredni okolici Jesenic se kar ponujajo kraji, ki so daleč od jeseniškega dima in ropota, pa vendar razmeroma lahko dostopni in bi bili za namene rekreacijskih centrov primerni: Kres na Koroški Beli, Poljane, Završnica, Mežaklja, Črni vrh, Mlačka pri Mojstrani in drugi.

Vsak izmed teh krajev ima svoje prednosti, odločimo pa se za tistega, ki bo lahko sprejel največ ljudi in kjer so dani osnovni prirodni pogoji za raznoliko rekreacijo. Če bi v teh prizadevanjih uskladili prizadevanja vsi delovni kolektivi v jeseniški dolini, krajevne in stanovanjske skupnosti ter občina, bi lahko postopoma ustvarili materialno osnovo za dnevno in tedensko rekreacijo.

Sedaj, ko pripravljamo sedemletni načrt in statute delovnih organizacij ter komune, bi morali misliti tudi na ta problem ter planirati tudi sredstva za rekreacijo delovnega človeka.

Personalne vesti

Za čas od 16. do 31. julija 1963: dolgo uživali zasluženi pokoj!

35 sprejetih delavcev, 43 obračunanih delavcev, 2 sprejeta uslužbenca in 6 obračunanih uslužbencev.

Upokojeni so bili naslednji delavci:

Avzug Bašelj, 1906, promet — v ŽJ 18 let; Pavla Bizjak, 1927, zavijalnica — v ŽJ 15 let; Ivan Dolenc, 1906, težka proga — v ŽJ 30 let; Jakob Fertin, 1908, martinarna — v ŽJ 34 let; Andrej Humer, 1896, gradbeni oddelek v ŽJ 16 let in pol; Franc Jakelj, 1908, martinarna — v ŽJ 19 let in pol; Apolonija Kalan, 1907, GEŽ — v ŽJ 13 let in pol; Franc Klinar, 1907, martinarna — v ŽJ 28 let; Jože Majetič, 1906, plinski generatorji — v ŽJ 33 let; Stefan Oblak, 1930, plavž — v ŽJ 9 let; Jože Pezdarnik, 1909, pocinkovalnica — v ŽJ 18 let in pol; Franc Pintar, 1908, cevarna — v ŽJ 25 let; Franc Vončina, 1909, martinarna — v ŽJ 19 let; Alfonz Praprotnik, 1906, OTK — v ŽJ 32 let. Vsem upokojenim sodelavcem želimo, da bi

Poročili so se:

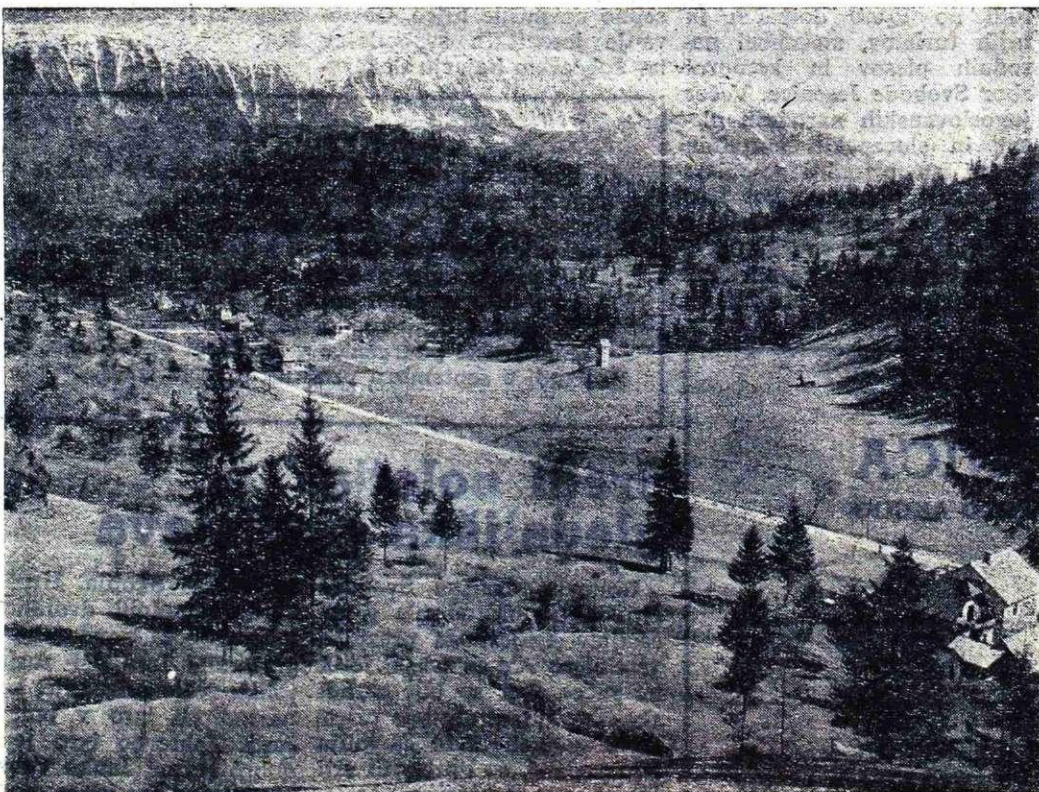
Marija Romih, elektrodni oddelek, z Jožem Rozmanom; Ciril Kalan, javornik I, z Olgo Lukman; Anica Klemenc, gospodarsko-računski sektor, s Francem Jamščkom; Jože Noč, javornik I, z Barbko Razinger. — Čestitamo!

Umrli:

Franc Srebernjak, javornik I, žerjavovodja in Jože Dermota, martinarna, I. tehtalec. — Svojem naše iskreno sožalje!

Rodili so se:

Muju Begoviču, žarilnica — deček; Francu Jarkoviču, elektrodelaonica Javornik — deklica; Veri Končič, valjarna 2400 — deklica; Filipu Oblaku, garaža — deček; Jožu Svetinu, javornik III — deček; Janezu Knezu, javornik III — deček; Lojzki Rajakoviču, jeklovlek — deček; Valentinu Rantu, ŽIC — deklica; Pavlu Platišu, martinarna — deček in Mariji Despotoviču, plavž — deček. Čestitamo!

Tudi Poljane bi bile primer ne za gradnjo rekreacijskega centra

Kaj bomo gledali v kinu?

Kino »Radio«

10. do 12. avgusta ameriški barvni CS film **OKO ZA OKO**, ob 17. in 19. uri, 12. avgusta samo ob 19. uri.

13. do 14. avgusta sovjetski CS film **DAN POSLEDNJI, DAN PRVI**, ob 19. uri.

15. do 16. avgusta jugoslovanski film **NEVARNA POT**, ob 19. uri.

17. avgusta italijanski barvni CS film **LJUBIM, LJUBIS**, ob 17. in 19. uri.

Kino »Plavž«

10. do 11. avgusta jugoslovanski film **SENCA SLAVE**, ob 18. in 20. uri.

12. do 13. avgusta ameriški barvni CS film **OKO ZA OKO**, ob 18. in 20. uri.

15. do 16. avgusta sovjetski CS film **DAN POSLEDNJI, DAN PRVI**, ob 20. uri.

17. avgusta jugoslovanski film **NEVARNA POT**, ob 18. in 20. uri.

Kino Žirovnica

10. avgusta italijanski barvni film **AMERIKA V NOCI**.

11. avgusta francoski film **USODE**.

14. avgusta ameriški barvni CS film **OKO ZA OKO**.

17. avgusta sovjetski CS film **DAN POSLEDNJI, DAN PRVI**.

Kino Dovje

10. avgusta francoski film **USODE**.

11. avgusta italijanski barvni film **AMERIKA V NOCI**.

15. avgusta ameriški barvni CS film **OKO ZA OKO**.

17. avgusta jugoslovanski film **SENCA SLAVE**.

Kino Koroška Bela

10. avgusta sovjetski CS film **DAN POSLEDNJI, DAN PRVI**.

11. avgusta italijanski barvni CS film **SEDEM IZZIVANJ**.

12. avgusta jugoslovanski film **SENCA SLAVE**.

17. avgusta sovjetski barvni CS film **RDECA JADRA**.

Kino Kranjska gora

10. avgusta italijanski barvni CS film **SEDEM IZZIVANJ**.

11. avgusta sovjetski CS film **DAN POSLEDNJI, DAN PRVI**.

14. avgusta jugoslovanski film **SENCA SLAVE**.

17. avgusta ameriški barvni CS film **OKO ZA OKO**.

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi naše dobre mame in stare mame

NEZKE POTOCNIK

se najlepše zahvaljujemo vsem prijateljem in znancem za izražena sožalja, darovane vence in cvetje ter spremstvo na njeni zadnji poti.

Zahvaljujemo se družinam Štros, Čufar in Klemenčič za vso pomoč. Iskrena zahvala dr. Mihlu Sajevidu za njegovo požrtvovalno pomoč med njeno dolgotrajno boleznijo.

Zahvaljujemo se tudi lastnikom osebnih avtomobilov za spremstvo.

Vsem še enkrat iskrena hvala.

Žalujoči: hčerka Slavka, sinova Franc in Marjan z družinami

Kot v prejšnjih letih bodo tudi letos prebivalci Rateč organizirali pastirski rej, ki že postaja vsakoletna tradicionalna turistična prireditev v zgornjesavski dolini

Pastirski rej - posebnost doline skakalnic

Rateški pastirski rej je posebnost, ki si jo je vredno ogledati. Brhke domačinke in

DEŽURNI ZDRAVNIK

Za čas od 9. avgusta od 12. ure do 16. avgusta do 12. ure.

Zahodni del Jesenic: dr. Miran Kenda, Staneta Bokala 11, Jesenice, telefon 04 — Rešilna postaja Jesenice.

Vzhodni del Jesenic: dr. Rajko Turk, Cesta revolucije 15, Jesenice, telefon 04 — Rešilna postaja Jesenice.

postavni fantje v pristnih in izredno bogatih narodnih nošah pokažejo in obude iz pozabe pristne prastare planšarske in pastirske običaje. Narodni plesi, ki jih plešejo v areni mamutske Bloudkove skakalnice v Planici, v originalnih rateških narodnih nošah, zadovoljijo in navdušijo vsakogar.

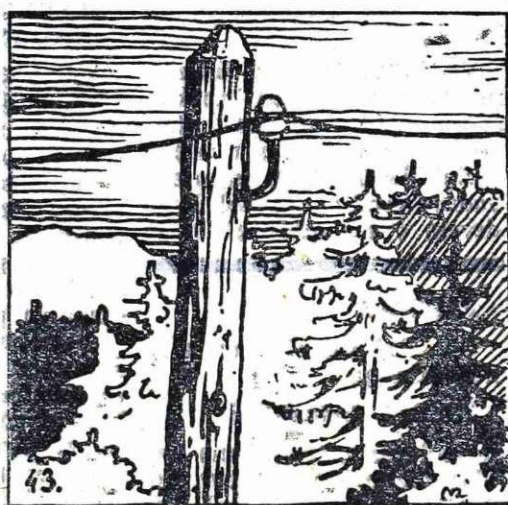
Letošnji tretji pastirski rej bo v čudoviti dolini Planice v nedeljo 18. avgusta. Organizatorji pripravljajo posebna presenečenja in nameravajo z letošnjo prekositi vse dose-

danje. Kakor običajno, bo tudi letos sprevid razkošno in pestro oblečenih parov planšarjev, teric, pastirjev in drugih. Sprevid bo krenil izpred gostišča »Moj mir« skozi vaš do arene 120-metrске skakalnice. Pripravljene pa bodo tudi razne pristne domače jedi, tako da bo vzdušje res pristno. Prepričani smo, da bo tudi letošnji pastirski rej zadovoljil vse, ki si ga bodo prišli ogledat in da ne bo nikomur žal, da je nedeljo 18. avgusta preživel v čudoviti Planici.

PIŠE: PETER SKALAR

NEVINDNIKI

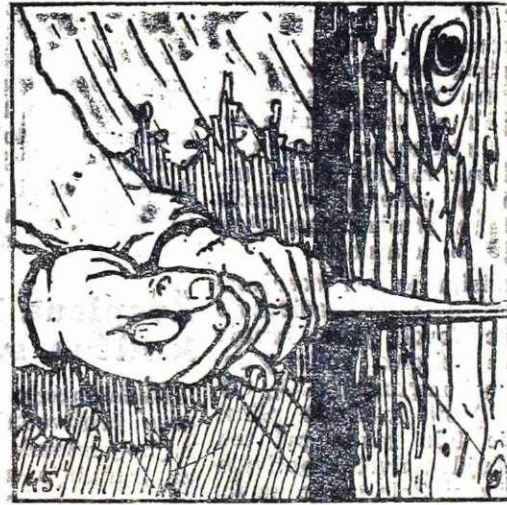
RIŠE: BONI ČEH

43 — Čez Dobrave je vodil telefon in povezoval vse nemške postojanke v dolini. Dečki so večkrat postajali pod drogovi in poslušali, kako žice brne v vetru. Zdaj so imeli vsak svojo puško in revolver in zdelo se jim je, da je čas za občutnejšo pomoč partizanom. Tisto dopoldne po uspešnem vdoru v nemško postojanko so sklenili, da bodo za nekaj časa prekinili nemške zveze. Naslednji dan so iztihnili iz vasi veliko žago in jo skrili vrh Dobrav. Izidor je preskrbel ščipalne klešče in tako je bilo za izvedbo njihovega novega načrta vse pripravljeno.

44 — Čez nekaj dni se je z neba zgubili zadnji krajec in je nastopilo deževje. Dečkom je prišlo oboje prav. Dogovorjeno noč so se pozno zvečer odtihnili na Dobrave, kjer je v dežju zelenela otava. Hodili so nekaj metrov drug za drugim. Sprevideli so, da je tako najbolj varno, čeprav jim tega ni nihče povedal. Natanko so vedeli, katere droge bodo požagali. Ko so dospeli na pobočje, so sedli v grmovje in mokri do kože oprezovali in prisluškovali okrog. Dobro uro so sedeli in se prepričali, da v bližini ni nobene nemške straže ali patrolje.

45 — S pripravljeno žago sta Marko in Črtomir zarezala prvi telefonski drog. Izidor je med tem oprezal v temo. Žaga je izdajalsko pela in parala temo. A ni nič pomagalo, dečka sta le še bolj hitro vlekla ročaje. Ko sta drog spodrezala, sta odskočila, da bi ne padle žice nanju. Ker so bile dovolj močne, se je drog sicer nagnil, a ni padel. Spogledala sta se in se v temi razumela. Drugega! Spet je žaga parala temo. Žagala sta tako naglo, da sta bila skoraj brez sapa. Spodžagani drog je s hrúščem oplodil po fleh da sta komaj utegnila odskočiti.

Več kot milijardo tovarnin, stojnin in ostalih stroškov za prevoz blaga v I. polletju

Prepričan sem, da mnogi naši sodelavci ne vedo za ogromne izdatke, ki jih plačuje naš kolektiv za dovoz surovin in odpremo blaga. Zato nekaj podrobnosti o tej zanimivi problematiki.

Največ težav je bilo zaradi pomanjkanja železniških vozov tako pri dobavi surovin kot pri redni odpremi izdelkov. V I. polletju leta 1962 smo skupaj odpremili 132.390 ton izdelkov. Najmanjša je bila odprema v aprilu, največja pa v februarju in sicer 23.458 ton raznih izdelkov. V prvem polletju letos pa se je odprema blaga v primerjavi z istim obdobjem lani povečala za 15.801 tona, kljub temu, da železnica zaradi pomanjkanja železniških vagonov ni pravočasno dostavila 136 praznih vagonov za nakladanje. Skupaj je bilo v prvem polletju letos z 8024 vagoni odpremljeno 148.191 t raznih izdelkov. Najmanjša odprema je bila v februarju, največja pa v maju.

Poleg tega smo odpremljali izdelke tudi z avtomobili. Medtem, ko je lani v prvem polletju dosegla odprema z avtomobili 29.286 ton, je bila v letošnjem prvem polletju 33.630 ton. Avtomobilski prevozi so se povečali delno zaradi pomanjkanja železniških vozov, največ povečanja pa zavzema žlindra za cementarne, za katero nam železnica ni dostavila vagonov.

Dovoz surovin je bil v prvem polletju letos za 2.664 vagonov manjši kot lani v

istem obdobju. Glavni vzrok je zopet pomanjkanje vagonov in je bila prav zato tudi večkrat resno ogrožena redna proizvodnja naših obratov. Veliko izboljšavo pomeni dovoz surovin z maršrutnimi vlaki. Najmanjši dovoz surovin letos je bil v januarju, in sicer 3960 vagonov, največji pa v maju — 5152 vagonov.

Plačana stojnina v prvem polletju 1963

Kljub vsem težavam pri razkladanju in nakladanju nam je v prvem polletju letošnjega leta uspelo znižati

stojnine v primerjavi z istim obdobjem lani za 54.020.700 dinarjev.

Lani smo plačali pri nakladanju 637.669 dinarjev, letos pa 272.379 dinarjev. Pri razkladanju pa lani 93.676.831 din, v letošnjem prvem polletju pa le 40.021.421. Skupaj torej pri razkladanju in nakladanju v prvem polletju 1962 znaša stojnina 94.314.500 din, v prvem polletju 1963 pa 40.293.800 din. Delno je k takemu znižanju pripomogla manjša dobava surovin, boljše pogodbe z železnico, največ pa večja prizadevnost razkladalcev, ki jih je treba pohvaliti.

Plačani prevozniki stroški v prvem polletju 1963 v primerjavi s prvim polletjem 1962:

	1962 din	1963 din
kontrolni prigovori	1.886.164	1.835.258
tovornina	1.297.150.687	1.202.055.866
frankatura	20.521.797	34.397.419
frankatura embalaže	1.189.834	1.942.109
odpovedani vagoni	59.000	108.300
ležarina	32.000	24.080
tiskovine	194.620	483.000
ostali stroški	114.480	46.684
skupaj	1.321.148.582	1.240.892.716

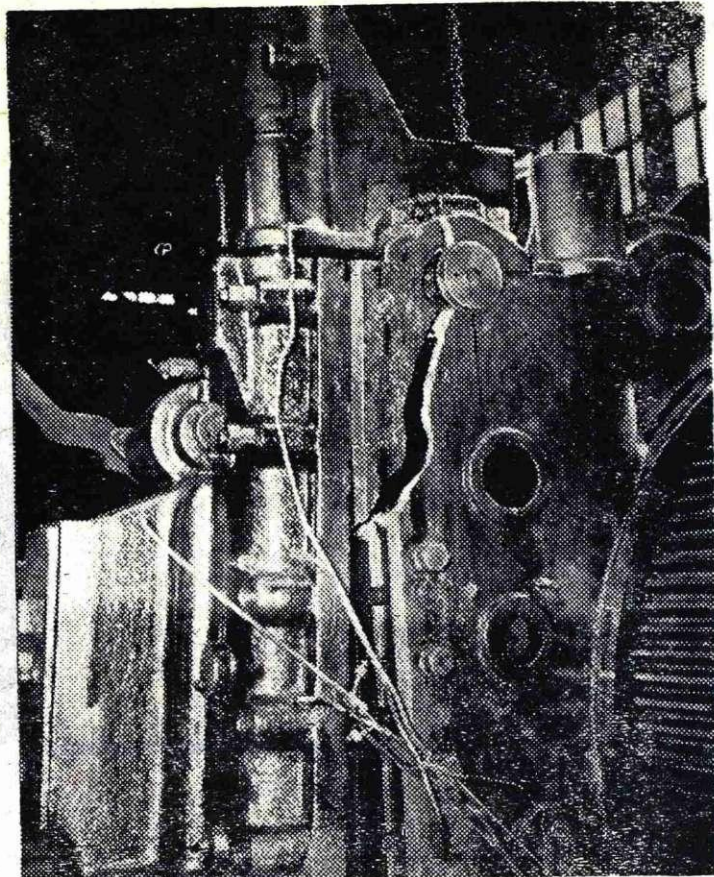
Pri tem pa niso všteti stroški tovornin dovoza blaga z avtomobili in ostali stroški,

ki jih plačamo preko likvidature. Stroški se nanašajo izključno le na prevoz blaga po železnici, ki jih je plačal špedijski oddelek. Zaradi manjšega dotoka surovin se je znižala tudi tovornina za 95.094.821 din, povečali pa so se stroški za odpovedane vagonov, in sicer za 49.300 din. Zato bomo morali v bodoče bolj paziti pri naročanju vagonov, da ne bomo povzročili nepotrebnih stroškov.

Milijardo in 300 milijonov stroškov za dovoz surovin in odpremo izdelkov ni majhna vsota. Zato nas ne smejo uspavati uspehi v letošnjem prvem polletju ter moramo stremeti za še večje znižanje, za kar imamo objektivne možnosti. Še vedno smo premalo pazljivi pri nakladanju, pri pošiljanju dobavnih listov na špedicijo, pri izpolnjevanju nalog in obveznosti v zvezi z nakladanjem in razkladanjem.

Op. ur.: Tik pred zaključkom te številke smo zvedeli, da v juliju ni bilo v naši železnici nič stojnine pri nakladanju vagonov. To je zelo lep in pomemben uspeh, ki smo ga verjetno prvič dosegli. Zaslugo za to imajo brez dvoma vsi, ki so zadaleni za odpremo izdelkov iz naše železarne. Zato jih je treba pohvaliti.

Ceh

Na sliki je dobro vidna razpoka na ohišju, ki je nastala ob okvari na Sack škarnjah. Ker zaradi te okvare težka proga ni mogla obratovati, so opravili v določenem roku remont, četudi ni bil vnaprej planiran

ŽELEZARSKI GLOBUS

JAPONSKA — V letu 1962 je začelo obratovati v japonskih železarnah več novih agregatov za proizvodnjo jekla. V januarju je začela obratovati v železarni Japan Steel Works obločna električna peč zmogljivosti 80 ton, v mareu pri Yawata Iron and Steel Company dva 130-tonska »LD« konvertorja za žilavljenje s kisikom in v aprilu pri družbi Kawasaki Steel Corp. prav tako dva »LD« konvertorja zmogljivosti po 150 ton.

VENEZUELA — V železarni Orinoco je pred kratkim začela obratovati nova električna nizko jaškasta peč z močjo 33.000 KVA za proizvodnjo grodlja. Ta peč je že deveta v tej železarni in jo

je dobavilo neko italijansko podjetje.

ŠPANIJA — V letu 1962 so proizvedle španske železarne skupno 2,22 milijona ton surovega jekla, kar je za 100 tisoč ton manj kot v letu 1961.

Š A H

JESENICE — PRVAK OBMEJNIH MEST

Agilno šahovsko društvo iz Tolmina je priredilo v nedeljo, 4. avgusta, v Bovcu moštveno brzopotezno prvenstvo obmejnih mest. Vabilu se je odzvalo 13 moštvev iz Italije in Jugoslavije. Škoda, da so izostali avstrijski šahisti, ki so igrali prav ta dan doma za pokal Koroške.

Jeseničani so odpotovali v Bovec z dvema ekipama z rahlim pesimizmom, saj ni bilo znano, kdo vse bo nastopil za Trst, vendar je imel strah k sreči le velike oči. Obe ekipi sta s precejšnjim naskokom v točkah osvojili prvo in drugo mesto, tretje še nagrajeno pa najboljši šahisti iz Čedad.

Mestne reprezentance so dosegle naslednji uspeh: Jesenice prva ekipa 44 točk, Jesenice druga ekipa 36,5 točk, Čedad 30 točk, Idrija 28,5 točk, Anžovo 26,5 točk, Ajdovščina 24, Trst 22, Gorica (Italija) 21, Nova Gorica 16,5, Piran in »Tomos« Koper 16 ter Tolmin in Koper po 15,5 točk.

V. K.

Tečaj za kurjače plinskih generatorjev

(Nadaljevanje s 3. strani)

Vsa posada kurjačev, je dobila obratovodstvo jasno sliko strokovne sposobnosti starejših in novih kurjačev, ki so si strokovno znanje pridobili na tečaju. Zlasti nazorno je pokazal ta način preizkusa strokovnega nivoja, kje so nejasnosti.

Komisija je pri ocenjevanju ugotovila, da kandidatoma ni bilo dovolj jasno branje analize oziroma vpliv posameznih komponent (CO₂, CO, H₂ itd.) na kvaliteto plina, ker je bilo ravno pri teh vprašanih največ negativnih odgovorov. Zelo važno pa je, da zna vsak kurjač brati analize zaradi takojšnjega praktičnega posega. Zato bo-

sta obratovodstvo in izobraževalni oddelek v jeseni organiziral krajši seminar za izpopolnitev tega znanja.

Organizacija tečaja je bila brezhibna in dobro izpeljana s strani izobraževalnega oddelka, ki nudi vse potrebno za dvig strokovnega znanja.

Janez Bergant

Žveplena kislina - kritična surovina

(Nadaljevanje s 1. strani)

cesu proizvodnje na tržišču najbolj iskanih izdelkov, smo za izgradnjo novih zmogljivosti za proizvodnjo žveplene kisline zelo zainteresirani, ker bomo le v tem primeru imeli zagotovljeno nemoteno proizvodnjo dekapirane in pocinkane pločevine, cevi in žice.

Vsekakor pa moramo še v letih 1964 in 1965 računati na resne težave v preskrbi z žvepleno kislino, torej vse dokler ne bo začela obratovati v Cinkarni Celje nova naprava za izdelovanje žveplene kisline.

ZELEZAR — Glasilo delovnega kolektiva Železarne Jesenice — Ureja redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik Remigij Noč — Fotografije in fotografije ne vračamo — Naslov: Uredništvo Železarja, Železarna Jesenice, int. telefon št. 394 — Tisk CP »Gorenjski tisk«

P. G.